

Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.

3. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 18. – Ст. 78.

4. Про затвердження порядку і правил проведення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2002 р. № 1535 // Урядовий кур'єр. – 2002. – № 206.

5. Мезіна О. Є. Страхування авіаційних ризиків в Україні: тенденції та перспективи розвитку / О. Є. Мезіна // Ефективна економіка. – 2013. – № 3. – С. 13-15.

УДК 342.9 (043)

Манукян А. Ж., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Троцюк Н. В., старший викладач

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА АВІАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Людина та її здоров'я – найбільша цінність Української держави. Держава покладає великих зусиль, створюючи умови для безпечної життєдіяльності людини як у навколишньому середовищі, так і в середовищі праці. На жаль, сьогодні стан охорони праці в Україні не можна назвати задовільним. Про це свідчить високий рівень травматизму, у тому числі смертельного, особливо в таких визначальних для економіки держави галузях як авіабудівництво та транспорт.

Авіабудівна галузь є стратегічно важливою для України й однією з базових галузей національної економіки. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 р. № 3715-VI визначає в ст. 4 [1] такі стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні на 2011-2021 рр., як освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки.

Розглянемо більш детально правові основи охорони праці працівників на авіапідприємствах України, оскільки статистичні дані доводять, що наслідком незадовільного стану охорони праці в даній галузі є виробничий травматизм та певні захворювання у працівників.

Вагомий внесок у розробку основ охорони праці на авіапідприємствах України внесли такі вчені як: Болотіна Н. Б., Остапенко Л. О., Личенко І. О., Щербина В. І. та інші.

Одним із основних нормативно-правових актів, що регулює відносини у сфері охорони праці на авіаційних підприємствах України є Кодекс законів про працю України. Даний кодифікований нормативно-правовий

акт, відповідно до ст. 1, регулює трудові відносини всіх працівників, сприяючи зростанню продуктивності праці, поліпшенню якості роботи, підвищенню ефективності суспільного виробництва і піднесенню на цій основі матеріального і культурного рівня життя трудящих, зміцненню трудової дисципліни і поступовому перетворенню праці на благо суспільства в першу життєву потребу кожної працездатної людини [2]. Тобто законодавство про працю встановлює високий рівень умов праці, всемірну охорону трудових прав працівників.

Спеціальним нормативно-правовим актом, який регулює відносини інституту охорони праці є Закон України «Про охорону праці». Згідно ст. 1 даного Закону, охороною праці є система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження життя, здоров'я і працездатності людини у процесі трудової діяльності [3].

Відповідно до ст. 53 Повітряного кодексу України, трудові відносини та соціальний захист авіаційного персоналу регулюються законодавством України про працю, соціальне страхування і державну допомогу, іншими актами законодавства України, галузевою угодою між центральним органом виконавчої влади в галузі транспорту і профспілками працівників цивільної авіації України, колективними договорами підприємств.

Особливості умов праці, соціально-побутового, житлового забезпечення, режиму робочого часу, часу відпочинку окремих категорій авіаційного персоналу встановлюються законодавством з урахуванням міжнародних вимог та рекомендацій щодо безпечних умов праці та особливих умов соціального захисту окремих категорій авіаційного персоналу [4].

Відповідно до ст. 44 Закону України «Про охорону праці», за порушення законів та інших нормативно-правових актів про охорону праці, створення перешкод у діяльності посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці, винні особи притягаються до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної, кримінальної відповідальності згідно із законом» [3].

Саме за вчинення суспільно-небезпечних злочинів, що посягають на встановлений порядок дотримання вимог законодавства в сфері охорони праці на авіаційних підприємствах передбачена кримінальна відповідальність.

Відповідно до ст. 271 Кримінального кодексу України передбачені санкції за порушення вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів про охорону та правил під час виконання робіт з підвищеною небезпекою праці на підприємстві, зокрема і на авіаційному підприємстві, громадянином – суб'єктом підприємницької діяльності, якщо це порушення створило загрозу загибелі людей чи настання інших тяжких наслідків або заподіяло шкоду здоров'ю потерпілому [5].

З вище викладеного можна зробити висновок, що в сучасних умовах особливої актуальності набуває забезпечення координації діяльності органів державної влади, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, що розв'язують проблеми охорони здоров'я та безпеки праці, а також співробітництво і проведення консультацій між роботодавцями та працівниками, між усіма соціальними групами під час прийняття рішень з охорони праці на місцевому та державному рівнях.

Література

1. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 2-3. – Ст. 41.
2. Кодекс законів про працю України: станом на 10.12.1971 № 322-VIII / Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 30. – Ст. 273.
3. Про охорону праці : Закон України від 14 жовтня 1992 року № 2694-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 21. – Ст. 133.
4. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 20-21. – Ст. 712.
5. Кримінальний кодекс України: станом на 5 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 36. – Ст. 360.

УДК 347:656.7.073(043.2)

Миронова В. І., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВОРУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖУ ПОВІТРЯНИМ ТРАНСПОРТОМ: ПОНЯТТЯ ВАНТАЖУ

Перевезення вантажів повітряним транспортом дозволяє істотно скоротити загальний час доставки вантажу і вирішує проблему транспортування вантажів практично в будь-яке місце на земній кулі.

За договором перевезення вантажу одна сторона (перевізник) зобов'язується доставити довірений їй другою стороною (відправником) вантаж до пункту призначення та видати його особі, яка має право на одержання вантажу (одержувачеві), а відправник зобов'язується сплатити за перевезення вантажу встановлену плату [1].

Визначення поняття «вантаж» та його ознак безпосередньо впливають на зміст договору перевезення вантажу повітряним транспортом.

Відповідно до п. 24 ч. 1 ст. 1 Повітряного кодексу вантаж - будь-яке майно, що перевозиться на борту повітряного судна, крім пошти, бортових припасів і багажу, що перевозяться згідно з багажною